№ 183. Rok X. SOSNOWIEC — wtorek 26 sierpnia 1919 roku. Cena numeru 30 fen.

Ceny ogłoszeń: Na 1-ej stronie wiersz petitowy mk. 2.00, na III-ej stronie—mk. 1.50, na IV-ej stronie — 0.75 f., nadesłane za wiersz garmontowy — mk. 2.50. Drobne ogłoszenia po 20 fen. za wyraz. Najmniejsze drobne ogłoszenie mk. 1.50.

Redakcja i Administracja mieszczą się pod № 4-ym przy ulicy Starososnowieckiej w Sosnowcu.

Adres dla listów i depesz: „Iskra“, Sosnowiec.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Prenumerata wynosi: Z odnoszeniem rocznie mk. 42.00 — półrocznie mk. 21.00 — kwartalnie mk. 10.50 — miesięcznie mk. 3.50, z przesyłką pocztową 3 mk. 50 fen. miesięcznie. Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. — Rękopisów nadesłanych Redakcja nie zwraca.

Oddziały własne: W Będzinie ul. Małachowskiego 9, w Dąbrowie ul. Sienkiewicza 1

Pomoc dla ślązaków.

Komitet główny zbiera się dziś, w poniedziałek.

Na posiedzeniu, które się odbyło się w Sosnowcu, w dniu 23 sierpnia r. b. przy udziale przedstawicieli instytucji, zrzeszeń i ugrupowań Zagłębia został wybrany **Komitet główny niesienia pomocy ślązakom** w Zagłębiu Dąbrowskim.

Do komitetu wybrani zostali Jankowski Czesław (62 głosy, Knothe Bronisław (62), Łaszczyński Maciej (61), pani Sykałowa (60), dr. Zahorski Karol (59), Piodowski Stanisław (55), pani Ciechanowska Marja (54), Grochowicz (52), Rypp (51), Siwczyński Henryk (45), Kamieński Władysław (43), Grzybowski (43), Kurek (32), dr. Arnold Eugenjusz (31).

Pierwsze posiedzenie Komitetu głównego odbędzie się w Sosnowcu w poniedziałek, 25 sierpnia r. b., o godz. 8 wieczorem w sali posiedzeń magistratu przy ul. Warszawskiej № 6.

Do Komitetu głównego wchodzą też przedstawiciele G. Śląska.

Rodakom z G. Śląska

i Kongresówki

dajemy do wiadomości, że uchodźcami opiekuje się

Komitet opieki nad uchodźcami z Górnego Śląska

Biuro centralne w Sosnowcu, Sadowa № 6 na parterze.

Skład Głównego Komitetu:

1. adwokat Wolny) z Podkomisarjatu dla Śląska
2. ks. pos. Pośpiech)
3. Polak Wiktor, prezes, Starososnowiecka № 16
4. Paczyński Teofil, viceprezes, Kołłątaja № 6
5. Świder Augustyn, sekretarz, Biuro Centralne
6. Mrozek Jan, kasjer, Biuro Centralne
7. Rumpfeldt Wiktor, organizator, Biuro Centralne.

Ażeby uchodźców zorganizować, podzielono całe pogranicze od Bogumina aż do Herbów na odcinki i ustanowiono następujące

rejonowe organizacje:

1. Korfanty Jan)
2. Kuźma) odcinek Sosnowiec—Czeladź—Niwka
3. Skopek)
4. Arendaczyk August—odcinek Bogumin—Strumień, siedziba Piotrowice
5. Kalinowski—odcinek Strumień-Oświęcim, siedziba Dziedzice
6. Łyszczak—odcinek Oświęcim—Niwka, siedziba Jeleń
7. Wiechuła—odcinek Bobrowniki—Gniazdów, siedziba Tomikowice
8. Furgoł — odcinek Gniazdów—Herby.

Za komitet: **A. Świder, sekretarz.**

Sprawy węglowe na Śląsku

Genewa, 24 sierpnia.

(Tel. wł. „Iskry“)

Na wniosek Hoovera, Rada najwyższa wysyła komisję na Śląsk złożoną z 12 rzeczoznawców i dyplomatów amerykańskich, francuskich, angielskich i włoskich, która ma zadanie zbadania projektów eksploatacji węgla, opracowanych przez niemców i przez polaków.

Powstanie na G. Śląsku.

Komunikat niemiecki o powstaniu.

Same kłamstwa.

Wrocław, 23 sierpnia.

(Tel. własny)

Dowództwo 6 korpusu ogłasza:

Sytuacja na G. Śląsku polepszyła się znacznie (a więc musiała być złą i nie jest jeszcze dobrą!)

Nasze wojska stoją wszędy wzdłuż granicy polsko-niemieckiej i przeszkadzają powrotowi band, które w wielkiej ilości zbiegły na terytorjum Kongresówki.

Do poważniejszych walk dziś już nie doszło.

Nad granicą mieliśmy straty przy ściganiu bandy, gdyż wojsko polskie zaczęło strzelać z karabinu maszynowego.

(Napewno niemcy zapędzili się na nasze terytorjum albo, co się zdarza codziennie, strzelali do ludzi, którzy już znajdowali się na naszej stronie).

Lloyd George o G. Śląsku.

Do czasu plebiscytu Śląsk ma być w posiadaniu Niemiec

Roterdam) 25 sierpnia.

(Tel. własny „Iskry“.)

W angielskiej izbie gmin Lloyd George dawał wyjaśnienia w sprawie zajść na G. Śląsku, o czym w prasie londyńskiej dano tylko luźne wzmianki, agencja zaś Reutera nie ogłosiła wywodów Lloyda Georgea wcale.

Prezes ministrów, jak donoszą do prasy holenderskiej, wypowiedział się w tym sensie, że Górny Śląsk do czasu plebiscytu stanowi własność republiki niemieckiej i że postanowienia traktatu muszą być lojalnie wypełnione.

G. Śląsk przechodzi od dziś pod kontrolę ententy.

Wrocław, 24 sierpnia.

(Tel. wł. „Iskry“)

Od jutra, t. j. od dnia 25-go b. m. zacznie urzędować we Wrocławiu komisja ententy **pod przewodnictwem gen. Duponnt**. W skład komisji wchodzą trzej generałowie: amerykański, włoski i angielski.

Komisja ta objeżdżać będzie G. Śląsk **i przyjeżdżać do Zagłębia**, a zadaniem jej będzie uregulowanie stosunku niemców do polaków.

Komisja śledcza na G. Śląsku.

Berlin, 24 sierpnia.

(Tel. wł. „Iskry“.)

Agencja Wolffa donosi, że opracowana przez komisję polsko-niemiecką instrukcja dla komisji ententy na G. Śląsku, głosi, że oficerowie tej komisji mają się tylko poinformować o stanie rzeczy na Śląsku i w tym celu mogą badać, kogo chcą, posiadają zupełną swobodę ruchów i w każdej chwili mogą przekraczać granicę.

Z tego wynika, że komisja ta nie ma ani celów nadzorczych, ani prawa rozstrzygania, lecz tylko ma na celu zebranie informacji.

Na tym samym posiedzeniu komisji polsko-niemieckiej w d. 22 b. m. ze strony niemieckiej podniesiono, że pewna ilość obywateli niemieckich została wywieziona do Polski i wyrażono nadzieję, że rząd polski uczyni wszystko, by natychmiast zwolnieni zostali i odesłani do Niemiec obywatele niemieccy.

Ze strony polskiej przyrzeczono spełnienie tego żądania.

Warszawa, 24 sierpnia.

(P. A. T.)

Przedstawiciel francuski w Warszawie przesłał ministerjum spr. zagr. wiadomość, iż Rada najwyższa, rozpatrując zaszłe na G. Śląsku wypadki wysłała tam komisję, złożoną z gen. Dupont, gen. angielskiego Malcorla, gen. włoskiego Renowenga i pułk. amerykańskiego Goodayera.

Zadaniem tej komisji będzie:
1) przywrócenie porządku na G. Śląsku
2) wznowienie prawidłowej eksploatacji węgla.

Ostateczna decyzja w sprawie Śląska.

Berlin, 25 sierpnia.

(Tel. własny)

W sprawie górnośląskiej pierwszej enunciacji komisji, wysłanej na G. Śląsk, nie należy oczekiwać przed końcem tego tygodnia.

Najwcześniej jednakże nastąpić może **ostateczna decyzja** w sprawie śląskiej w ciągu dni 14.

Zalew G. Śląska przez żołdactwo krzyżackie.

Berlin, 25 sierpnia.

(Tel. własny)

W piątek i w sobotę wysłane zostały na Śląsk z prowincji brandenburskiej i saskiej dalsze transporty wojsk.

Wojska polskie mają być powstrzymane od wyruszenia na G. Śląsk!

Roterdam, 25 sierpnia.

(Tel. własny)

„Daily Mail“ donosi: Komisja ententy w Warszawie otrzymała rozkaz, by wszelkimi sposobami starała się przeszkodzić wkroczeniu wojsk polskich na Śląsk.

Wysyłka wojsk na G. Śląsk znów wstrzymana!

Roterdam, 25 sierpnia.

(Tel. wł. „Iskry“.)

Reuter donosi z Paryża: Wysyłka wojsk ententy na G. Śląsk została odroczona. **Gen. Dupont zawiadomił sfery decydujące, iż wysyłka wojsk międzykoalicyjnych na Śląsk w sytuacji obecnej jest niepożądana.**

Telegramy.

Misja wojskowa w Warszawie.

Roterdam, 24 sierpnia.

(Tel. wł. „Iskry“)

„Daily Mail“ donosi z Warszawy: Przybyła tu nowa misja wojskowa ententy, która ma objąć kierownictwo nad armją polską w zamierzonej walce z bolszewikami.

(Zdaje się, że komisja taka jest conajmniej zbyteczna, gdyż bez kierownictwa jej dajemy sobie doskonale radę z bolszewikami).

Komunikat polski.

Warszawa 24 sierpnia.

(P. A. T.)

Front litewsko-białoruski.

Po pięciodniowych zaciętych walkach w rejonie Łukszyc rozbiły nasze oddziały siły bolszewickie, stojące na linji Plisa—Łużki, zmuszając śmiałym okrężnym atakiem części sił do poddania się.

Oddziały nasze zajęły Szałkowszczyznę, Łużki i Plisę, zdobyły 2 pociągi pancerne, 1 lokomotywę, 139 wagonów, 1 działo, 20 karabinów maszynowych, wiele zapasów amunicji.

Jeńców wzięliśmy: około 40 oficerów i 900 żołnierzy.

Front wołyński.

Oprócz akcji wywiadowczej żadnych działań nie było.

Front galicyjski.

Spokój.

Mobilizacja w Czechach.

Roterdam, 24 sierpnia.

(Tel. własny)

„Times“ donosi z Paryża: Rząd czeski zarządził nową mobilizację ogólną w związku z działalnością polską nad granicą śląską.

Poznańskie spieszy z pomocą górnoślązakom.

Z Poznania wysłano do Sosnowca dla niesienia pomocy uchodźcom pociąg sanitarny ze stu łóżkami i lekarzami, środkami opatrunkowymi, oraz kilkanaście wagonów żywności.

Pociągi z żywnością będą codziennie wychodzić z Poznania do Sosnowca.

Ochrony „mniejszości“ nie będzie.

Koniec autonomji żydowskiej.

„Ilustrowany Kur. Codz.“ zamieszcza następujący telegram, otrzymany z Wiednia u Waszyngtonu:

„Senat amerykański godzi się na ratyfikację traktatu pokojowego, atoli pod następującymi warunkami:

1) każdy członek Ligi narodów ma prawo w dowolnej chwili i bez usprawiedliwienia się wystąpić ze związku;

2) dla ochrony swego obszaru i politycznej niezależności, wolno każdemu członkowi Ligi narodów podjąć stosowne kroki, lub wstrzymać się od wykonania zarządzeń, które w podobnym celu podejmuje inny członek Ligi narodów;

3) wszelkie kwestje polityczne, tyczące się spraw wewnętrznych danego członka Związku, łącznie z kwestją imigracji, żeglugi przybrzeżnej, taryfy przewozowej i kwestji handlowych podpodają jedynie i wyłącznie orzecznictwu danego członka Związku narodów. Wogóle wszelkie kwestje wewnętrzne uznane przez danego członka Związku za polityczne, a nie wyłącznie domowe, nie podpadają orzecznictwu Rady Związkowej;

4) żadna kwestja, objęta zasadą Monroego, nie może być przedmiotem wyrokowania czy wogóle rozważania jakiegokolwiek obcego ciała, rady, czy też sądu rozjemczego.“

W razie przyjęcia powyższych warunków tymsamym obalone zostaną wszelkie naczelne zasady związku narodów.

Ustęp czwarty, w myśl którego wszystkie sprawy wewnętrzne danego państwa, o ile są politycznymi, usuwają się z pod orzecznictwa obcego, posiada szczególne znaczenie między innymi także dla Polski, zwalnia bowiem Polskę jako członka Związku narodów od wszystkich klauzul i zobowiązań na rzecz t. z. mniejszości narodowych.

OGŁOSZENIE.

Obowiązkowe zapisywanie dzieci do szkół miejskich.

Zapisy dzieci do szkół miejskich, na nowy rok szkolny w Sosnowcu będą uskutecznione w dniach: 26, 27, 28 i 29 sierpnia r. b. od godziny 9-ej do 12-ej przed południem i od 2-ej do 5-ej po południu u niżej wymienionych kierowników i nauczycieli szkół miejskich w lokalach szkolnych. Zajęcia szkolne rozpoczną się w dniu 1 września r. b.

SZKOŁY	Nazwisko kierownika wzgl. nauczyciela	Lokal szkolny	Dzielnice szkolne obejmujące ulice następujące
Szkoła Miejska № 1	Kubicki (5 oddziałowa)	Grabowa 9	Stara, Aleja, Milowicka, Zakręt, Leszno, Piekarska, Miła, Leśna, Aleja do Rudnej, Daleka do Realnej, Jastrzębia, Chmielna, Pawia, Wysoka, Dziewicza, Grabowa, Swobodna, Konrada, Nowa, Starososnowiecka do Alei, Moniuszki, Królewska, Topolowa, Wiejska, Obchód, Szczodra, Niecała, Składowa, Płocka, Sąsiedzka i Kordonowa.
Szkoła Miejska № 2	Tołwińska (4 oddziałowa)	Starososnowiecka 1	St Sosnowiecka od Alei, Prosta, Ciasna, Pruska, Szopienicka, Przejazd, Cerkiewna, Dęblińska, Sądowa, Kołłątaja-Krzywa, Czysta, Towarowa, Graniczna, Nafciana, Teatralna.
Szkoła Miej ska № 3	A. Sokołowski	Zgoda 18 dom Bednarka	Daleka od Rudnej, Rudna od Dalekiej do Orlej, Pusta, Dobra, Lisia, Długa, Żytnia, Owsiana, Bracka, Pszenna, Grabowa, Mazowiecka, Dzika, Rysia, Szopena.
Szkoła Miejska № 4	Kędzierski (4 oddziałowa)	Kościelna 3	Kolejowa, Niemiecka. Wspólna,, Szkłarniana, Modrzejowska, Policyjna, Kościelna, Nowo-Kościelna, Sienkiewicza, Ostrogórska, Szenowska do mostu, Pańska, Biała, Sławkowska
Szkoła Miejska № 5	Słabiak (5 oddziałowa)	Zygmunta (dawniej Staszyca)	3-go Maja, Małachowskiego, Żórawia, Jasna, Bukowa, Wilcza, Kaliska, Szpitalna, Warszawska, Targowa, Krótka, Chłodna.
Szkoła Miejska № 6	Borowski	Wawel 2	Wawel, Niska, Kręta, Gliniana, Kuźnica do Szpitalnej, Sielecka, Wronia, Szkolna, Renardowska do Szpitalnej, Zagórska, Zamkowa, Kozia, Śląska, Zofji.
Szkoła Miejska № 7	Duda (5 oddziałowa)	Orla 1	Orla od Rudnej i Będzińskiej do granic miasta, Staropogońska, Twarda, Górnicza, Zimna, Czeladzka, Nowopogońska od kościoła, Sucha, Małobądzka.
Szkoła Miejska № 8	Z. Majerczyk (żydowska 5 oddziałowa)	Ostrogórska 7	Z całego Sosnowca oprócz dzielnicy Pogońskiej.
Szkoła Miejska № 9	P. Budrys (7 oddziałowa)	Dytlowska 2	Dytlowska, Szeroka, Żelazna, Piekarska, Zamkowa, Srednia, Złota, Przechodnia, Piaskowa, Marjacka.
Szkoła Miejska № 10	Rybczyński (3 oddziałowa)	Środula 52	Środula do oddziału 1-go, 2-go i 3 go.
Szkoła Miejska № 11	Żukowski (4 oddziałowa)	Dąbrowska	MODRZEJÓW.
Szkoła Miejska № 12	Kłoniecki (4 oddziałowa)	Milowice dom Kipińskiej	MILOWICE.
Szkoła Miejska № 13	Gertner (żydowska 4 oddziałowa)	Orla dom Judy Będzińska dom Widorskiego	POGOŃ.
Szkoła Miejska № 14	Grünbaum (żydowska 4 oddziałowa)	Modrzejów	MODRZEJÓW.
Szkoła Miejska № 15	Z. Cichowiczówna (5 oddziałowa)	Wodna 17 dom Ruska	Chemiczna, Wielka, Aleksandrowska, Mała, Rzymska, Rybna, Rzeczna, Wodna, Gołębia, Snieżna, Ciepła, Poprzeczna, Zielona.
Szkoła Miej ska № 16	F. Zarska (6 oddziałowa)	Kamienna 5	Konstantynowska, Robotnicza, Kamienna Gampera, Katarzyńska, Przędzalnia, Schöna od 4 go oddziału wyżej ze Sroduli.
Szkoła Miejska № 17	Barański (4 oddziałowa)	Nowo-Pogońska dom Januszowej	Nowo-Pogońska do kościoła, Florjańska, Wązka, Żabia, Kalusińskiego, Majowa.
Szkoła Miejska № 18	Zawadzki (4 oddziałowa)	Karpacka dom Im. T. Waśniewskiego	Karpacka, Kuźnica, Dolna, Barbara, Bukowa, Ludwika, Wilcza, Kaliska do Wilczej, Zagórska, Kaliska, Klimontowska, Czarna, Lipowa, Dębowa.
Szkoła kolejowa (dawniej szkoła powszechna miejska	Skipirzepa (7 oddziałowa)	Nowa 49	Do szkoły kolejowej są przyjmowani w pierwszym rzędzie dzieci pracowników kolejowych. Dzieci mieszkańców miasta Sosnowca z dzielnicy St. Sosnowca bedą przyjmowane do szkoły kolejowej, o ile pozostaną wolne miejsca w poszczególnych oddziałach tejże szkoły. Pozostałe przejdą do szkóły № 1 ul. Grabowa № 9.

Redaktor i wydawca: Wiktor Monsiorski

Drukarnia „Iskry“.